

ds. Joep Dubbink

Schriftlezing: Marcus 14:26-15:40

Het is dat we het zo goed kennen, dit verhaal, maar zelfs dan is het schokeffect niet helemaal weg: dat mensen elkaar dit aandoen. Wat mensen elkaar aan pijn en vernedering kunnen aandoen, is onvoorstelbaar. Een mens doodgemarteld, die niets anders wilde dan liefde uitdragen, Gods liefde voor mensen, allereerst voor de allerminsten.

Bij het gedenken van zulke ingrijpende dingen hoort een mantra. Je hoort die mantra bijvoorbeeld op 4 mei, bij de goede soort toespraken die niet alleen bij het verleden blijven stilstaan maar ook naar nu kijken. Die mantra luidt: *Dit nooit weer*. Dat is prachtig bedoeld, zo zou het moeten zijn, maar we maken het niet waar, keer op keer niet. We slagen er niet in, geweld en onmenselijkheid uit te bannen.

Denk aan George Floyd, achteloos gedood in het volle licht van de media. Denk aan de doden op de straten van Myanmar, we zien de beelden bijna live. Denk aan vluchtelingen. De schaamte blijft, voor Europa en voor Nederland, dat het maar niet voor elkaar krijgt om menselijk om te gaan met wie aan de randen van ons continent iets van onze welvaart probeert mee te krijgen.

Ja, maar. Het gaat nu vanavond toch om die Ene, die heel bijzondere mens, die Heer en Messias en Zoon van God genoemd wordt? Zijn lijden is toch anders, dat 'moest' toch, dat verzoent toch onze zonden? Hij is de zondebok, op wie de schuld van ons allen symbolisch wordt neergelegd, en hij draagt het dan, draagt het weg. 'Lam Gods dat de zonden der wereld wegdraagt...?'

Ja, dat is zo. Christus *neemt* de laagste plaats in. Dat begon gisteren al, bij het wassen van de voeten van zijn leerlingen. En dat gaat vandaag tot het uiterste door. Maar hij doet dat niet omdat hij zo graag lijdt, omdat lijden zo goed en zo nodig zou zijn. Hij doet dat uit solidariteit met die minste, verdrukte mensen, en hij vraagt dat ook van ons. Dietrich Bonhoeffer heeft dat onnavolgbaar verwoord in dat bijzondere gedicht over wat geloven is. In het eerste couplet schetst hij het gebruikelijke beeld van mensen die God smeken om hulp, verlossing, voorspoed en geluk. Dat doen we allemaal, heiden of christen, gelovig of niet gelovig, dat is normaal. Maar dan komt het:

Mensen gaan naar God in Zijn nood,
vinden hem arm, veracht, zonder onderdak en brood,
zien hem verteerd door zonde, zwakte en dood.
Christenen staan bij God in Zijn lijden.

Dat is iets anders. Daarmee zet God zelf, in Jezus, de zaak op zijn kop. Hij, de Eeuwige, de Allerhoogste, kiest ervoor om in Jezus de diepte door te gaan, de ellende aan den lijve te ondervinden, de rol van Lijdende Knecht op zich te nemen, om – inderdaad, om *eens en voorgoed* dit systeem van de minste die lijdt onder wie boven hem staan omver te werpen. En dat heeft hij gedaan! De dode mag leven, de doodgemartelde mag regeren aan de rechterhand van God. Dat is de diepe waarheid van het Paasgebeuren. Alleen, we zien daar nog zo weinig van...

Is dat dan mislukt? Hebben wij dat laten mislukken, wij mensen, door er geen acht op te slaan? Want dat is het gruwelijke, dat op dit afgrondelijke moment van God die zichzelf in de waagschaal stelde een geschiedenis volgde, die daar vaak niet echt van geleerd had. Inquisitie. Heksenvervolgingen. Kruistochten. Medeplichtigheid aan slavernij. En wat niet al.

Ik wil er niet aan, dat het mislukt zou zijn. Ik geloof in zo'n andere grote naam uit onze geschiedenis, Pascal, die zegt dat 'Christus in doodsstrijd zal zijn tot het einde der dagen', dat Hij nog steeds meelijdt met wie lijden *en dat ook van ons verwacht*. Als dat zou kunnen. Als dit verhaal daaraan zou bijdragen. Dan zou Hij werkelijk onze zonden wegdragen, dan zou deze dag echt een Goede Vrijdag worden.
Amen.

Het complete gedicht van Dietrich Bonhoeffer (1906-1945):

Heiden en Christen

Mensen gaan naar God in hun nood,
smeken om hulp, bidden om geluk en brood
om redding uit ziekte, schuld en dood.
Dat doen ze allemaal, christen en heiden.

Mensen gaan naar God in Zijn nood,
vinden hem arm, veracht, zonder onderdak en brood,
zien hem verteerd door zonde, zwakte en dood.
Christenen staan bij God in Zijn lijden.

God gaat naar alle mensen in hun nood,
verzadigt hen naar lijf en ziel met zijn brood,
sterft voor christen en heiden de kruisdood
en vergeeft hen beiden.